

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Andrei Vașciaev,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Bahova împotriva lui Andrei Vașciaev cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, pensiei de întreținere a copilului minor pentru perioada anterioară adresării în instanța judecătorească, cheltuielilor suplimentare în favoarea copilului și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către avocatul Ion Sandu, în interesele lui Andrei Vașciaev și s-a menținut hotărârea din 22 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

(Dosarul nr. 2ra-136/24

PIGD Nr. 2-22101810-02-2a-29052023)

Temeiurile inadmisibilității recursului. Depunerea recursului cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru: jud. O. Parfeni
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: jud. N. Budăi, I. Țurcan, I. Cotruță

28 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de către Andrei Vașciaev,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Diana Stănilă
Gheorghe Stratulat, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 14 iulie 2022, Tatiana Bahova s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Vașciaev, prin care a solicitat încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a indicat că în perioada anilor 2005-2016, s-a aflat în relații de căsătorie cu Andrei Vașciaev. Din căsătorie s-a născut copilul XXXXX, anul nașterii XXXXX.

3. A susținut că prin hotărârea din 22 septembrie 2016 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, s-a desfăcut căsătoria între Tatiana Bahova și Andrei Vașciaev. Divorțul a fost trecut în registrul actelor de stare civilă cu nr. 428 la 06 octombrie 2016 de către OSC sectorul Ciocana, mun. Chișinău.

4. În urma divorțului, de comun acord cu Andrei Vașciaev, domiciliul copilului minor XXXXX, a fost stabilit cu mama Tatiana Bahova, iar tatăl Andrei Vașciaev, s-a obligat să achite o pensie de întreținere în mărime de 100 dolari SUA lunar. Însă, cu timpul Andrei Vașciaev nu și-a mai onorat conștiincios obligația de plată a pensiei de întreținere, admițând în acest sens întârzieri substanțiale de plată.

5. Ținând cont de vârsta copilului minor XXXXX (15 ani), de necesitățile iminente cotidiene și de educație, de scumpirile survenite în toate sferile (servicii comunale, alimentație, îmbrăcăminte, ore de instruire, medicină etc.) întâmpină dificultăți în suportarea de una singură a tuturor cheltuielilor. Prin urmare, întru remedierea situației create, a solicitat ca Andrei Vașciaev să achite o sumă mai mare a pensiei de întreținere cu achitarea acesteia pe contul bancar, însă nu s-a ajuns la un numitor comun.

6. Conform datelor Băncii Naționale de Statistică minimul de existență în anul 2021 pentru un copil în vârstă de la 7-17 ani constituie 2 602,40 lei. Însă, a ținut să noteze că suma de 2 602,40 lei constituie minimul de existență pentru un copil, dar nu acoperă toate necesitățile unui copil de 15 ani, necesare pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și psihologică armonioasă a acestuia.

7. Reclamanta a susținut că, salariul pe care îl primește nu este suficient pentru asigurarea necesităților adecvate pentru creșterea și dezvoltarea decentă a copilului (alimentația, procurarea hainelor, rechizitelor școlare, tratamentul medical, plățile în fondul școlii, frecventarea secțiilor de sport,

odihna copilului în timpul vacanțelor de toamnă, iarnă, primăvară și vară). Deoarece în medie anual pe lună are cheltuielile în mărime de 13 700 lei care este alcătuită din cheltuieli pentru alimente/chimie de uz casnic/cheltuieli casnice/servicii comunale/ abonament telefonie + wi- fi în sumă de 3 500 lei, pentru lecții individuale de matematică în sumă de 1 800 lei, pentru medicamente/examinări/programări la medici în sumă de 1 000 lei, pentru școală în sumă de 300 lei, pentru îmbrăcăminte/încălțăminte în sumă de 1 200 lei, pentru timp liber în sumă de 500 lei, pentru sport în sumă de 500 lei, pentru vacanțe la mare/tabără/excursii în sumă de 2 000 lei, profilaxia protezelor dentare în sumă de 400 lei, cursuri suplimentare de engleză/română în sumă de 2 000 lei.

8. Astfel, reclamanta Tatiana Bahova a solicitat de la Andrei Vașciaev suma de 5 500 lei lunar în calitate de pensie de întreținere, sumă pe care consideră că ultimul o poate achita, deoarece este angajat în câmpul muncii, lucrează în calitate de administrator al companiei FPC „VIVA & CO” SRL, în care are și calitatea de fondator (25 %), și mai deține funcția de administrator și fondator (100 % cotă parte) a companiei ÎI „AWA-VAȘCIAEV” care desfășoară activitate în domeniul restaurantelor.

9. Prin urmare, consideră că stabilirea unei pensii de întreținere a copilului în mărime fixă de 5 500 lei lunar, vizează nemijlocit interesele acestuia, posibilitățile copilului de a beneficia de studii și servicii medicale calitative, de o odihnă mai bună și de activități extrașcolare (accesibile doar contra plată), precum și de alte beneficii, la care ar avea acces copilul, în condițiile executării cu bună-credință de către pârât a obligației de achitare a unei pensii de întreținere decente.

10. Reclamanta Tatiana Bahova a solicitat stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor în mărime de 5 500 lei lunar, încasarea de la Andrei Vașciaev în favoarea Tatianeii Bahova pensia de întreținere a copilului minor în mărime de 5 500 lei lunar, pentru feciorul minor XXXXX, până la atingerea majoratului a copilului, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

11. Ulterior, în cadrul ședinței de judecată, avocatul Maria Canișcev, în interesele Tatianeii Bahova, a depus cerere de concretizare, prin care a solicitat stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copilului în mărime de 5 500 lei lunar plus rata inflației, până la atingerea majoratului pentru perioada 01 iulie 2022 – 09 noiembrie 2024; încasarea de la Andrei Vașciaev în favoarea Tatianeii Bahova pensia de întreținere în mărime de 2 638 dolari SUA pentru copilul minor XXXXX pentru perioada 22 septembrie 2016 – 01 iulie 2022; încasarea de la Andrei Vașciaev în favoarea Tatianeii Bahova cheltuielile suplimentare de taxa de studii în Liceul „Svetoci” în mărime de 48 000 lei; încasarea de la Andrei Vașciaev în favoarea Tatianeii Bahova a cheltuielilor de judecare a cauzei.

12. În motivarea cererii de concretizare a indicat că, la 25 august 2022, Tatiana Bahova a înscris feciorul minor XXXXX la Liceul „Svetoci”, fapt confirmat prin semnarea contractului nr. 20215 din 25 august 2022. Conform prevederilor contractuale taxa de studii în Liceul „Svetoci” constituie 32 000 lei anual, iar fiul minor XXXXX urmează să frecventeze instituția menționată pe parcursul a 3 ani. Astfel, la cheltuielile suplimentare expuse în tabelul din cererea de chemare în judecată urmează a fi adăugate și cheltuielile ce țin de taxa de studii în Liceul „Svetoci”, care constituie 96 000 lei pe parcursul a 3 ani. Cu referire la pensia de întreținere a copilului minor a concretizat faptul necesității efectuării calculului pensiei de întreținere prin divizarea acesteia în două perioade, și anume, încasarea pensiei de întreținere începând cu data divorțului (22 septembrie 2016) și până în data de 01 septembrie 2022 (data înscrierii copilului minor la studii), minus cei 100 dolari SUA pe care Andrei Vașciaev i-a achitat benevol în calitate de pensie alimentară, adică suma de 2 602,40 lei (minim de existență) x 71 luni (22 septembrie 2016 – 01 septembrie 2022) constituie suma de 9 538 dolari SUA la cursul BNM din 01 septembrie 2022, minus 6 900 dolari SUA (pensia achitată până la 01 iulie 2022) rezulta suma de 2 638 dolari SUA cu titlu de restanță pentru perioada nominalizată mai sus.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE.

13. Prin hotărârea din 22 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Bahova. S-a încasat de la Andrei Vașciaev în folosul Tatianeii Bahova pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariu și/sau alte venituri lunar, dar nu mai mică de 3 000 lei, începând cu data adresării cererii în judecată 14 iulie 2022 până la atingerea majoratului copilului minor. Hotărârea judecătorească privind încasarea pensiei de întreținere se execută imediat. S-a încasat de la Andrei Vașciaev în folosul Tatianeii Bahova cheltuielile suplimentare în favoarea copilului în sumă de 48 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 000 lei. În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată. S-a încasat de la Andrei Vașciaev în bugetul de stat taxa de stat în mărime de 1 590 lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

14. La 07 martie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 98-99), avocatul Ion Sandu, acționând în interesele lui Andrei Vașciaev a declarat apel nemotivat, iar la 30 iunie 2023 a depus motivare apelului împotriva hotărârii din 22 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea în parte a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor a $\frac{1}{4}$ din salariu în sumă de 1 250 lei.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin decizia din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarat de către avocatul Ion Sandu, în numele lui Andrei Vașciaev și s-a menținut hotărârea din 22 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Bahova împotriva lui Andrei Vașciaev cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, pensiei de întreținere a copilului minor pentru perioada anterioară adresării în instanța judecătorească, cheltuielile suplimentare în favoarea copilului și compensarea cheltuielilor de judecată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

16. La 02 februarie 2024, Andrei Vașciaev a declarat recurs împotriva deciziei din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de încasare pensiei de întreținere a copilului minor a ¼ din veniturile recurentului.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

17. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 03 octombrie 2023. (f.d. 139)

18. Copia deciziei integrale din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice și poștei terestre la data de 27 noiembrie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică și scrisoarea de însoțire anexate la materialele cauzei. (f.d. 148, 149)

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

19. Prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

20. În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de către Andrei Vașciaev, împotriva deciziei din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția Legii, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

21. Art. 433 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434”.

22. Art. 434 din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

23. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

Legislația relevantă cu privire la modalitatea de comunicare al actului de procedură, noțiunea termenului procesual precum și efectul expirării acestui termen sunt reglementate de prevederile:

24. Art. 10 alin. 1 din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

25. Art. 16 din Codul de procedură civilă prevede că:

„Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.”

26. Art. 110 din Codul de procedură civilă, enunță că:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte”.

27. Art. 111 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

28. Art. 112 alin. (1) - (3) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Termenul stabilit în săptămâni, luni sau o perioadă care cuprinde mai multe luni (ani, semestre, trimestre) expiră, în cazul prevăzut la art. 111 alin. (3), în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a survenit evenimentul sau momentul în timp respectiv, iar în cazul prevăzut la art.111 alin. (4), acesta expiră în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care precedă ziua în care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a început să curgă termenul.

(1¹) Dacă ultima lună nu are ziua respectivă determinată conform alin. (1), termenul expiră în ultima zi a lunii.

(2) Dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

(3) Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.”

29. Art. 113 din Codul de procedură civilă, accentuează că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

30. Art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(4) Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpa reprezentantului este echivalentă culpei părții.”

31. Art.100 alin. (1) – (1¹) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.”

32. Art. 105 alin. (5) din Codul de procedură, prevede că:

„(5) Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.”

33. Art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Decizia integrală se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.”

34. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, stipulează că:

„Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

35. Art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

36. Art. 80 alin. (9) din Codul de procedură civilă:

„(9) Reprezentantul care renunță la împuterniciri trebuie să înștiințeze atît reprezentatul, cît și instanța cu cel puțin 10 zile înainte de data judecării cauzei sau înainte de expirarea termenelor de atac.”

37. Art. 11 alin. (2) din Codul civil, statuează că:

„(2) În special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.”

38. Art.14 alin.(2) din Codul civil stipulează că:

„(2) Nicio persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.”

39. Art. 22 alin. (1) – (3), (4) lit. c) și alin. (5) din Codul civil, prevede că:

„(1) Se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic.

(2) Notificarea poate fi făcută prin orice mijloace adecvate circumstanțelor dacă legea sau actul juridic nu impune o anumită cerință de formă.

(3) Notificarea produce efecte din momentul cînd ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întîrziat.

(4) Notificarea se consideră ajunsă la destinatar:

c) în cazul unei notificări transmise prin poștă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, cînd poate fi accesată de către destinatar;

(5) Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin. (4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întîi.”

40. Art. 1 alin.(1) al Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, accentuează că:

„(1) Profesia de avocat este exercitată de persoane calificate și abilitate, conform legii, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții lor.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

41. Examinând admisibilitatea recursului declarat de către Andrei Vașciaev, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din considerentele ce urmează.

42. Din materialele dosarului rezultă că, la data de 17 ianuarie 2023, Andrei Vașciaev a încheiat contract de asistență juridică cu avocatul Ion Sandu, fapt confirmat prin mandatul seria MA nr. 1768135, anexat la materialele cauzei. (f.d. 34)

43. Prin hotărârea din 22 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Bahova. S-a încasat de la Andrei Vașciaev în folosul Tatiane Bahova pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariu și/sau alte venituri lunar, dar nu mai mică de 3 000 lei, începând cu data adresării cererii în judecată 14 iulie 2022 până la atingerea majoratului copilului minor. Hotărârea judecătorească privind încasarea pensiei de întreținere se execută imediat. S-a încasat de la Andrei Vașciaev în folosul Tatiane Bahova cheltuielile suplimentare în favoarea copilului în sumă de 48 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 000 lei. În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată. S-a încasat de la Andrei Vașciaev în bugetul de stat taxa de stat în mărime de 1 590 lei.

44. Nefiind de acord cu soluția primei instanței, la 07 martie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 98-99), avocatul Ion Sandu, acționând în interesele lui Andrei Vașciaev a declarat apel nemotivat, iar la 30 iunie 2023 a depus motivare apelului împotriva hotărârii din 22 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea în parte a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor a $\frac{1}{4}$ din salariu în sumă de 1 250 lei.

45. Prin decizia din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de către avocatul Ion Sandu, în numele lui Andrei Vașciaev și s-a menținut hotărârea din 22 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Bahova împotriva lui Andrei Vașciaev cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, pensiei de întreținere a copilului minor pentru perioada anterioară adresării în instanța judecătorească, cheltuielile suplimentare în favoarea copilului și compensarea cheltuielilor de judecată.

46. Potrivit extrasului din poșta electronică de expediere a actului judecătorească din 27 noiembrie 2023, ora 13:58, instanța de apel a remis la adresa avocatului Ion Sandu de e-mail: sandu.ion.avocat@gmail.com, copia deciziei integrale din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 148)

47. De asemenea, la 27 noiembrie 2023, prin scrisoarea de însoțire nr. 9321, instanța de apel a expediat copia deciziei motivate, prin intermediul poștei terestre lui Andrei Vașciav. (f.d. 149)

48. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că, adresa electronică a avocatului Ion Sandu este adresa electronică de la care s-a remis la poșta electronică a primei instanței e-mail: jcc@justice.md, la 07 martie 2023, ora 11:15 cererea de apel nemotivată (f.d.98) împotriva

hotărârii din 22 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, fapt ce prezumă autenticitatea acesteia și disponibilitatea de a fi utilizată pentru corespondență, reieșind din prevederile art. 100 alin. (1) - (1¹) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.31*).

49. Prin prisma prevederilor art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct. 31*) coroborat cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.33*), rezultă că comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești poate fi efectuată prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, inclusiv prin publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

50. În continuare, pornind de la prevederile art. 110 din Codul de procedură civilă (*se vedea pct.26*) și art.113 din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.29*), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termen, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

51. Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus, anume că decizia din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 27 noiembrie 2023 în adresa avocatului Ion Sandu, care reprezintă interesele lui Andrei Vașciaev, prin intermediul poștei electronice.

52. Având în vedere cele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că termenul de două luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 28 noiembrie 2023, ziua imediat următoare expedierii actului judecătoresc în adresa părților la proces prin intermediul poștei electronice, termenul limită fiind data de 29 ianuarie 2024 (zi de luni), inclusiv, ori dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

53. Cu toate acestea, abia la 02 februarie 2024, Andrei Vașciaev a declarat recursul împotriva deciziei din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă. (*a se vedea pct.22*)

54. Cu referire la argumentul invocat de către Andrei Vașciaev, precum că, la data de 11 decembrie 2023 a recepționat decizia integrală din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.152), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl apreciază ca neîntemeiat și având caracter declarativ din următoarele considerente.

55. În conformitate cu art. 18 din Legea nr. 284-XV din 22 iulie 2004, privind comerțul electronic, comunicarea electronică după puterea juridică și puterea doveditoare se echivalează cu informația în formă scrisă. În cazul în care legea prevede ca informația să fie prezentată în scris, această cerință

se consideră executabilă prin comunicarea electronică, cu condiția că informația ce se conține în ea este accesibilă pentru utilizare repetată. Comunicarea electronică nu poate fi lipsită de putere juridică sau de putere doveditoare numai din motivul că este întocmită în formă electronică. Responsabilitatea pentru conținutul comunicării electronice o poartă persoana care a întocmit comunicarea electronică, dacă contractul sau legea nu prevede altfel. Modul de acces la informația ce se conține în comunicarea electronică și de protecție a acesteia se stabilește prin lege.

56. Articolul 21 alin. (1) aceeași Lege, prevede că comunicarea electronică se consideră comunicare a alcătuitorului, dacă a fost expediată nemijlocit de alcătuitor; de persoana autorizată să acționeze în numele alcătuitorului comunicării electronice, inclusiv de intermediarul în comerțul electronic; prin sistemul informațional al alcătuitorului sau, în numele lui, printr-un sistem ce funcționează în regim automat.

57. Sub acest, aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă. Așadar, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul precitat va cuprinde informații cu privire aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

58. Prin urmare, luând în considerare lipsa acestor mențiuni, extrasul atașat la materialele cauzei de către reprezentantul instanței de apel demonstrează incontestabil că decizia integrală din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată avocatului Ion Sandu, care acționat în numele și interesele lui Andrei Vașciaev, la data de 27 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice și se încadrează în rigorile art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă.

59. Or, instanța de judecată nu a fost informată, în conformitate cu dispozițiile art. 80 alin. (9) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.36*), de către avocatul Ion Sandu și de către Andrei Vașciaev despre încetarea contractului de asistență juridică dintre ei, astfel încât instanța să nu acționeze în baza prevederilor art. 100 alin. (1)-(1¹) și art.105 alin. (5) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct. 31; pct.32*), dar să expedieze actele de procedură doar la adresa de corespondență a lui Andrei Vașciaev.

60. Aici, având în vedere dispozițiile art. 1 alin. (1) al Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, art. 22 alin. (1) – (3), (4) lit. c) și alin.

(5) din Codul civil, art. 101 alin. (1)- (1¹) din Codul de procedură (*a se vedea pct. 31, 39, 40*), instanța de recurs notează că, în condițiile valabilității contractului de asistență juridică încheiat cu Andrei Vașciaev, avocatul Ion Sandu, recepționând la 27 noiembrie 2023 la adresa sa de e-mail, copia deciziei motivate din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, urmă să-și informeze clientul în acest sens, or, ultimul să conlucreze cu acesta în scopul apărării drepturilor sale de acces la justiție, prin depunerea în termen a cererii de recurs, acțiuni însă omise de acesta. Mai mult înlocuirea avocatului nu atrage după sine și calcularea unui nou termen de procedură pentru reprezentanții.

61. Suplimentar la cele expuse, având în vedere probele din dosar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că instanța de apel a comunicat în mod eficient decizia contestată, iar partea recurentă urma să depună diligența de a respecta termenul de declarare a recursului, ceea ce la caz nu s-a respectat, astfel că recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

62. În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct. 34, 35*) participanții în proces, având cunoștința de dispozițiile legale și de actele de dispoziție emise de instanțele judecătorești, urmează să se conformeze acestora și să facă uz de drepturile lor procedurale cu diligență.

63. Tot aici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

64. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), la caz contestarea la timp a actului judecătoresc.

65. Prin urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, depusă de către Andrei Vașciaev, la 02 februarie 2024, nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.21*), de a considera recursul inadmisibil.

66. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

67. În susținerea opiniei enunțate, se reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs Ucraina din 03 aprilie 2008, unde se notează că deși în prezenta cauză nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

68. La fel, este relevantă practica Curții Europene (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care a fost reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

69. Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul declarat de către Andrei Vașciaev.

70. În conformitate cu art. 433 lit. b), în vigoare la data declarării recursului și art. 270, art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de către Andrei Vașciaev, împotriva deciziei din 03 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Gheorghe Stratulat